

Samenvattende notitie
Lokale lasten
gemeente Sittard-Geleen

REKENKAMER
COMMISSIE SITTARD-GELEEN
STEIN

Gemeente Stein

Samenvattende notitie

Lokale lasten gemeente Sittard-Geleen

Op basis van de rapportage
'Vergelijking Lokale Lasten Limburgse Gemeenten 2015-2016'

Juni, 2016

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1 Gemeentelijke belastingen.....	5
1.2 Kostendekking bestemmingsbelasting en retributies	5
1.3 Bevoegdheden en verantwoordelijkheden.....	5
1.4 Ontwikkelingen.....	6
1.5 Vergelijking Lokale Lasten Limburgse gemeenten	6
2. Lokale Lasten in Sittard-Geleen.....	7
2.1 Woonlasten	7
2.1.1 Woonlasten totaal	7
2.1.2 Woonlasten OZB.....	7
2.1.3 Woonlasten afvalstoffenheffing.....	8
2.1.4 Woonlasten rioolheffing.....	9
2.2 Hondenbelasting	10
2.3 Leges identiteitsdocumenten.....	10
2.4 Leges omgevingsvergunningen	11
2.5 Toeristenbelasting.....	12
3. Bestuurlijke reactie en nawoord rekenkamer	13
3.1 Bestuurlijke reactie.....	13
3.2 Nawoord rekenkamer	15
Bijlage: Samenvattend overzicht Sittard-Geleen uit de rapportage ‘Vergelijking lokale lasten Limburgse gemeenten’	16

1. Inleiding

1.1 Gemeentelijke belastingen

Lokale belastingen vormen één van de inkomstenbronnen om de uitvoering van gemeentelijke taken¹ te kunnen financieren. Binnen wettelijke kaders hebben gemeenten de autonomie om te bepalen of en welke belastingen worden geheven. Bij gemeentelijke belastingen zijn drie typen te onderscheiden:

1. Algemene belastingen komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. De opbrengst van de belastingen kunnen worden ingezet voor alle gemeentelijke taken. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de onroerend zaakbelastingen, de hondenbelasting, de forensenbelasting- en toeristenbelasting.

2. Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor specifieke voorzieningen met een algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende voorziening maakt.

3. Retributies (rechten en leges) worden geheven van personen aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent. Dus vergoedingen voor bijvoorbeeld het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Ook retributies mogen niet meer dan kostendekkend zijn.

1.2 Kostendekking bestemmingsbelasting en retributies

In 2007 is een handreiking kostentoe rekening leges en tarieven in opdracht van het VNG² opgesteld. Deze handreiking geeft een kader met betrekking tot het toerekenen van kosten aan voorzieningen, waarvoor belastingen of leges worden geheven. De handreiking bevat richtlijnen over welke kosten en activiteiten mogen worden doorberekend in de tarieven en leges.

Grofweg gesteld, mogen de kosten die rechtstreeks verband houden met de verrichte dienstverlening (loonkosten, afschrijvingskosten) worden doorberekend.

Overheadkosten, in de zin van kosten die verband houden met ondersteuning ten behoeve van de dienstverlening (automatisering, huisvesting, management) mogen naar rato³ in de belasting en leges worden meegenomen. Ook de bijdragen aan bestemmingsreserves en voorzieningen, compensabele BTW en kosten in verband met kwijtschelding en oninbaarheid behoren tot de kosten die verhaald mogen worden.

Kosten die niet rechtstreeks samenhangen met de voorziening, maar er wel een zeker verband mee kunnen houden, mogen niet worden doorberekend in de tarieven en leges (handhaving, beleidsvoorbereiding, bezwaar- en beroepsprocedures).

1.3 Bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

De Gemeenteraad is volgens de Gemeentewet⁴ bevoegd tot het invoeren en afschaffen van een belasting. Daarnaast is de Raad verantwoordelijk voor het vaststellen van de tarieven, belastingplicht, maatstaven, kwijtscheldingsbeleid etc. Het College is verantwoordelijk voor de uitvoering. Het College kan nadere regels voor de heffing en invordering stellen. Daarbij kan worden gedacht aan regels voor de aangifte maar ook richtlijnen bij de uitleg van bepalingen in de verordening.

---

¹ Gemiddeld dekken gemeenten ongeveer 16% van hun uitgaven met de lokale belastingen en retributies volgens het rapport 'bepalen betekent betalen', de commissie 'Financiële ruimte voor gemeenten', Juni 2015.

² Handreiking kostentoe rekening leges en tarieven, geactualiseerde versie januari 2010 van Deloitte Belastingadviseurs BV Adviesgroep WOZ en lokale heffingen, Zwolle in opdracht van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

³ Voor zover zij aan de dienst kunnen worden toegerekend.

⁴ Artikel 216 en 217 Gemeentewet.

Voor elke belasting die de gemeente wil heffen moet door de gemeenteraad een verordening worden vastgesteld. In de verordening worden tenminste het belastbare feit, de belastingplichtige, het voorwerp van de belasting, de heffingsmaatstaf, het tarief en de tijdstip van ingang van heffing geregeld. Voor zowel de heffingsmaatstaf en het tarief geldt in beginsel dat gemeenten enige vrijheid hebben om deze zelf te kiezen en vast te stellen⁵.

1.4 Ontwikkelingen

De Algemene Rekenkamer (AR) heeft in een brief aan de Tweede Kamer in 2015⁶ geconcludeerd dat de belastingheffing steeds meer is gecentraliseerd, terwijl de overheidsuitgaven steeds meer gedecentraliseerd zijn. Volgens de AR is daarmee een onevenwichtigheid ontstaan tussen de verantwoordelijkheid voor de inkomsten en voor de uitgaven in gemeenten. Zeker nu vanaf 2015 grote bedragen zijn overgeheveld naar de gemeenten door de drie grote decentralisaties.

In dat verband pleit de commissie 'Financiële ruimte voor gemeenten' onder leiding van Alexander Rinnooy Kan in haar rapport 'bepalen betekent betalen' voor een substantiële verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

De hoofdconclusie van het adviesrapport is dat gemeenten het moeten doen met het budget dat ze van de regering ontvangen en daarbinnen slechts marginale keuzes kunnen voorleggen aan inwoners. Daardoor ontstaat democratische verarming. Het gaat bij uitstek om een lokaal politiek democratisch vraagstuk, namelijk de balans tussen het voorzieningenniveau dat inwoners wensen en de kosten die zij bereid zijn daarvoor te dragen.

Het is vanuit het wettelijk kader voor lokale belastingen, de landelijke discussie over verruiming van het lokale belastinggebied en de rol van de Raad in afwegingen omtrent voorzieningenniveau en lokale lastendruk, dat de Rekenkamercommissie Sittard-Geleen en Stein (de RKC) de positionering van Sittard-Geleen in vergelijking met lokale lasten van Limburgse gemeenten⁷ in haar onderzoeksprogramma heeft opgenomen.

1.5 Vergelijking Lokale Lasten Limburgse gemeenten

De RKC heeft bij het opmaken van bijgaande rapportage gebruik gemaakt van zowel het belastingoverzicht 2016 van de Provincie als van de gegevens van de Atlas Lokale lasten van COELO 2015 en 2016. Dit vooral, om voor wat betreft het monitoren van woonlasten zoveel mogelijk aan te sluiten bij de gangbare praktijk in Sittard-Geleen⁸.

In paragraaf 1 van de rapportage kunt u terugvinden hoe de vergelijking Lokale Lasten Limburgse gemeenten 2015-2016 is opgebouwd en uit welke gegevensverzameling deze afkomstig zijn, tezamen met de overweging van de keuze daarvoor. In genoemde paragraaf treft u ook een verantwoording van de Limburgse gemiddelden en mutaties in de heffingen en belastingen, de rekenbenadering en toelichting op gehanteerde begrippen aan.

De RKC merkt op dat zij zich, bij de samenstelling van de rapportage 'Vergelijking Lokale Lasten Limburgse gemeenten 2015-2016', zuiver heeft beperkt tot het overnemen van de gegevens uit bovengenoemde bronnen. De gegevens zijn verrijkt door ze te plaatsen in tabellen en grafieken, waardoor er vergelijkende informatie tussen de Limburgse gemeenten onderling ontstaat.

⁵ Daarbij gelden grenzen als het verbod om de gemeentelijke belastingen afhankelijk te stellen van inkomen, winst of vermogen en het gelijkheids- en evenredigheidsbeginsel.

⁶ Brief Algemene Rekenkamer aan 2^e kamer, herziening belastingstelsel, 19 maart 2015, p. 8-10

⁷ De keuze voor vergelijking met Limburgse gemeente is gelegen in de geografische ligging. De keuze voor alle Limburgse gemeenten is gelegen in de hoeveelheid vergelijkingsmateriaal. Het is niet aantoonbaar zo, dat kostenstructuur, tariefbepaling en dus lokale lasten voor inwoners en bedrijven uitsluitend afhankelijk is van de grootte van gemeenten.

⁸ Brief van het College aan de RKC inzake de reactie op het onderzoeksprogramma 2016 van 31 maart 2016 en aanvullende brief van 15 april 2016 inzake de behandelde woonlastenmonitor in het College van B&W.

2. Lokale Lasten in Sittard-Geleen

Deze paragraaf betreft een samenvatting van de lokale lastendruk, specifiek voor Sittard-Geleen. De samenvatting is gebaseerd op de rapportage 'Vergelijking Lokale Lasten Limburgse gemeenten 2015-2016'⁹ en is bedoeld om de uitkomsten uit de vergelijking voor Sittard-Geleen naar voren te halen als informatievoorziening aan de Raad.

Markant voor Sittard-Geleen uit de vergelijking:

- In 2016 ligt de totale woonlastendruk met € 702, 1% lager dan de gemiddelde Limburgse woonlastendruk van € 708.
- Het OZB-tarief voor eigenaren daalt met -1,72% ten opzichte van de stijging van het gemiddeld Limburgse tarief met 1,62%¹⁰.
- De afvalstoffenheffing van € 246 maakt deel uit van de top 5 Limburgse gemeenten met de hoogste afvalstoffenheffing in 2016.
- De rioolheffing van € 183 behoort tot de top 5 gemeenten in Limburg met de laagste rioolheffing in 2016. Met een heffing van € 177 was dit ook zo in 2015.
- Voor een uittreksel GBA hanteert Sittard-Geleen met € 15,00 de op één na hoogste leges van Limburg in 2016.
- Voor omgevingsvergunningen met een bouwsom van € 45.000 en € 140.000, worden in Sittard-Geleen de hoogste leges van Limburg betaald in 2016.
- De stijging van leges voor omgevingsvergunningen¹¹ in 2016 ten opzichte van 2015 is de hoogste van alle Limburgse gemeenten.

2.1 Woonlasten

2.1.1 Woonlasten | totaal

Algemeen

De totale woonlasten worden gevormd door de optelsom van de gemiddeld betaalde OZB-aanslag, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De gemiddelde Limburgse woonlastendruk voor de eigenaar/gebruiker stijgt, volgens de gegevens van de Provincie, in 2016 met 1,98% tot € 708,00. In 2015 was de lastendruk € 694,22.

Sittard-Geleen

In 2016 liggen de totale woonlasten in Sittard-Geleen met € 702, 1% lager dan het Limburgse gemiddelde. Sittard-Geleen neemt daarmee 14^e plaats in op de rangschikking van de Limburgse gemeenten voor wat betreft de hoogte van de woonlasten. Overigens met € 685, dezelfde plaats als in 2015. Ten opzichte van 2015 verhoogt Sittard-Geleen de woonlasten in 2016 met 2,44%. Deze stijging ligt hoger dan de stijging van het Limburgse gemiddelde (1,98%).

2.1.2 Woonlasten|OZB

Algemeen

De gemiddelde Limburgse OZB-aanslag gaat volgens de gegevens van de Provincie in 2016 omhoog van € 261,33 naar € 272,65. Een stijging van 4,33%. Deze stijging ligt boven het verwachte inflatiepercentage voor 2016. Tussen de Limburgse gemeenten zitten grote verschillen. De gemiddeld laagste

⁹ In de bijlage vindt u hiervan een samenvattend overzicht voor Sittard-Geleen.

¹⁰ Zie bijlage 1 van de vergelijkende rapportage.

¹¹ Voor de drie gemeten bouwsommen: €10.000, €45.000 en €140.000.

aanslag in 2016 is te vinden in Beesel en bedraagt € 195,48 gevolgd door Vaals met € 202,75. De gemiddeld hoogste aanslag heeft de gemeente Meerssen met € 410,55.

De stijging in Limburg ligt boven de voor 2016 landelijk geldende macronorm van 1,57%¹². Op dit moment is nog niet bekend of op landelijk niveau de macronorm overschreden gaat worden. Welke gevolgen dit mogelijk zal hebben is nu nog onbekend.

Sittard-Geleen

In 2016 ligt de gemiddelde OZB-aanslag (€ 272) in Sittard-Geleen met -0,07% net iets onder het Limburgs gemiddelde. In 2015 lag de aanslag met € 269 nog 3,08% boven het Limburgs gemiddelde. Ook de stijging van de OZB-aanslag in 2016 ten opzichte van 2015 is met 1,14%, lager dan de stijging van het Limburgse gemiddelde (4,33%). Het OZB-tarief voor eigenaren daalt, volgens het belastingoverzicht 2016 van de Provincie¹³, met -1,72% (gemiddeld Limburg: +1,62%).

2.1.3 Woonlasten|afvalstoffenheffing

Algemeen

De gemiddelde afvalstoffenheffing in Limburg komt volgens de gegevens van de Provincie in 2016 uit op € 222,69 per meerpersoonshuishouden. Daarmee is dit jaar sprake van een lichte daling (-0,82%).

In negen gemeenten daalt de heffing. Bij achttien gemeenten stijgt de heffing. De stijging varieert van 0,03% in Brunssum tot 21,55% in Vaals. In zes gemeenten blijft de afvalstoffenheffing gelijk aan 2015. Het tarief is het hoogste in Heerlen met € 306,30 en het laagst in Nederweert met € 130,25.

In meerdere gemeenten betalen huishoudens zowel een bedrag per kilo gft en restafval als ook voor iedere lediging van een container met restafval. De mogelijke stijging van de afvalstoffenheffing kan voortvloeien uit het feit dat huishoudens meer gaan betalen voor iedere kilo restafval die zij aanbieden. Het tarief voor een kilo gft-afval daalt, als gevolg van het stimuleren van afvalscheiding in het afvalbeleid. Dit is echter een lange termijn effect. Bij het gemiddelde afvalaanbod van huishoudens op de kortere termijn betekent het afvalbeleid mogelijk dat meerpersoonshuishoudens gemiddeld meer kunnen gaan betalen.

Sittard-Geleen

Volgens de gegevens van de Provincie, behoort Sittard-Geleen met een afvalstoffenheffing van € 246 tot de top 5 van (33) Limburgse gemeenten met de hoogste afvalstoffenheffing in 2016.

Deze ligt 11% boven het Limburgs gemiddelde van € 223. Alleen in Weert (€ 260), Maastricht (€ 280), Vaals (€ 299) en Heerlen (€ 306) wordt een hogere afvalstoffenheffing betaald.

De stijging van de afvalstoffenheffing in 2016 ten opzichte van 2015 bedraagt in Sittard-Geleen 3,33% (gemiddelde mutatie Limburg: -0,82%).

---

¹² In 2008 is de maximering van de ozb-tarieven afgeschaft. Gemeenten mogen zelf hun tarieven bepalen. Afgesproken is echter dat de macro-opbrengst van de ozb (dus de opbrengst in alle gemeenten samen) niet meer mag stijgen dan de som van de reële trendmatige groei van het bbp en de prijsontwikkeling van de nationale bestedingen. Voor 2016 levert dit een maximaal stijgingspercentage op van 2,7. De macronorm is niet in wetgeving vastgelegd. In een bestuursakkoord met de VNG is afgesproken dat bij overschrijding van de macronorm het volume van het gemeentefonds kan worden verlaagd. Dat is nog nooit gebeurd. In 2015 is een overschrijding van de macronorm geconstateerd van totaal 43,5 miljoen euro. Ook in 2012, 2013 en 2014 werd de macronorm overschreden. De overschrijding werd telkens in mindering gebracht op de nieuwe macronorm. De overschrijding uit 2015 wordt opnieuw in mindering gebracht op de ruimte voor 2016 waardoor de macronorm dit jaar 1,57 procent bedraagt.

¹³ Zie bijlage1 vergelijkende rapportage.

2.1.4 Woonlasten|rioolheffing

Algemeen

Van de 33 Limburgse gemeenten, heffen veertien gemeenten de rioolheffing bij de eigenaar van een woning en tien gemeenten bij de gebruiker van een woning. Negen Limburgse gemeenten heffen zowel de eigenaar als de gebruiker¹⁴.

In 2016 stijgt de gemiddelde rioolheffing in Limburg met 2,07% en bedraagt € 212,66 per meerpersoonshuishouden. In twee gemeenten daalt de rioolheffing in 2016. Bij zeven gemeenten blijft de rioolheffing ongewijzigd op het niveau van 2015. Bij de overige 24 gemeenten is sprake van een stijging.

De Wet gemeentelijke watertaken¹⁵ brengt een verbreding van de gemeentelijke taken ten aanzien van het waterbeheer met zich mee. Gemeenten krijgen een sterkere regierol en zorgplicht in het omgaan met regenwater in bebouwd gebied en het aanpakken van stedelijke grondwaterproblemen¹⁶.

Naar de toekomst toe, geven Nederlandse gemeenten in de Barometer 2015¹⁷ aan, hemelwateroverlast te zien als hét waterprobleem van de toekomst. Veel gemeenten ondernemen dan ook actie op het gebied van maatregelen voor klimaatadaptatie in de rioleringsplannen. Voor de financiering van deze maatregelen, geeft 84% van de gemeenten aan dat de rioolheffing hiervoor mag stijgen.

In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)¹⁸ benoemt de gemeente welke rioolvoorzieningen zij bezit, hoe deze voorzieningen functioneren, hoe het rioolstelsel wordt beheerd en hoe de (meerjarige) financiering eruit ziet.

Sittard-Geleen

In 2016 ligt de rioolheffing van Sittard-Geleen met € 183, 14% onder het Limburgs gemiddelde. Met een tarief van € 177 was dit in 2015, 15% onder het Limburgs gemiddelde. Daarmee behoort Sittard-Geleen zowel in 2015 als in 2016 tot de top 5 gemeenten van Limburg met de laagste rioolheffing. In 2016 stijgt de rioolheffing evenwel met 3,24%. Dit is hoger dan de stijging van het Limburgse gemiddelde van 2,07%.

Sittard-Geleen is één van de veertien Limburgse gemeenten die de rioolheffing uitsluitend int bij eigenaren en niet bij de gebruikers van woningen.

Uit de programmabegroting van Sittard-Geleen valt op te maken dat 'de afnemer/vervuiler betaalt' één van de uitgangspunten is voor het gemeentelijk belastingkader¹⁹. Het tariefsysteem van de rioolheffing lijkt, volgens de gegevens van de Provincie, vooralsnog niet aan te sluiten bij dit uitgangspunt.

---

¹⁴ Zie daarvoor bijlage 3 van de rapportage 'Vergelijking Lokale Lasten Limburgse gemeenten'.

¹⁵ Vastgelegd in de Wet op de waterhuishouding.

¹⁶ In dat verband bevat de Gemeentewet vanaf 2008 in artikel 228a een verbrede rioolheffing.

¹⁷ De barometer 2015 betreft de derde editie van de 'Gemeentelijke Barometer Fysieke Leefomgeving'. Een grootschalige peiling naar de trends, ontwikkelingen, knelpunten en oplossingsrichtingen binnen de fysieke leefomgeving. Het onderzoek is een initiatief van Royal Haskoning DHV en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

¹⁸ Artikel 4.22 van de wet milieubeheer stelt het hebben van een actueel GRP verplicht. Sinds de invoering van de Wet gemeentelijke watertaken moet het GRP ook ingaan op het beheer van grondwater en hemelwater. Dit wordt ook wel het verbrede GRP genoemd.

¹⁹ Bron: Programmabegroting gemeente Sittard-Geleen, p.159.

2.2 Hondenbelasting

Algemeen

De opbrengst van de hondenbelasting is bestemd voor de algemene middelen. De gemeente is vrij in de besteding van de inkomsten uit de hondenbelasting. In de praktijk worden deze vaak gebruikt ter bestrijding van hondenoverlast, namelijk de bestrijding of opruiming van hondenpoep.

Volgens de COELO gegevens, hanteren vijf gemeenten in Limburg geen hondenbelasting. Dit betreft de gemeenten Bergen, Horst aan de Maas, Onderbanken²⁰, Peel en Maas en Venray. De gemiddelde Limburgse hondenbelasting bedraagt € 50,92 in 2015 en € 52,09 in 2016. De stijging van het Limburgs gemiddelde bedraagt daarmee € 1,17 in 2016.

Sittard-Geleen

De hondenbelasting in de gemeente Sittard-Geleen bedraagt € 62,10 in 2016. Daarmee ligt de belasting 19% boven het Limburgs gemiddelde. In 2015 bedroeg de hondenbelasting € 61,60; 21% boven het Limburgs gemiddelde. De stijging van de hondenbelasting in 2016 ligt met € 0,50 onder de stijging van de gemiddelde hondenbelasting in Limburg (€ 1,17).

2.3 Leges identiteitsdocumenten

Algemeen

Als het gaat om de leges voor reisdocumenten laten de Limburgse gemeenten in 2016 onderling weinig en slechts minimale verschillen zien. Dit heeft te maken met de wettelijk vastgestelde maximumtarieven voor reisdocumenten²¹ voor 2016 (paspoort: € 64,44, identiteitskaart: € 50,40). Als gevolg van de invoering van maximumtarieven, laten de gemiddelde leges voor reisdocumenten in Limburg een daling zien in 2016 (paspoort: -€ 2,65 en identiteitskaart: -€ 2,57).

In 2016 wordt voor een paspoort in Limburg tussen de € 64,00 en € 64,44 betaald. Vijf Limburgse gemeenten hanteren het maximumtarief van € 64,44. Peel en Maas hanteert als enige gemeente in Limburg een tarief van € 64,00. De overige gemeenten hanteren € 64,40.

Voor een identiteitskaart betaalt men in Peel en Maas in 2016 € 50,00. Alle overige Limburgse gemeenten hanteren het maximumtarief van € 50,40.

Voor de hoogte van de leges van een rijbewijs vormen Bergen (€ 32,00), Meerssen en Peel en Maas (ieder € 36,50) een uitzondering in 2016. In de overige Limburgse gemeenten variëren de tarieven voor een rijbewijs tussen de € 38,45 en € 38,99. De gemiddelde Limburgse leges voor een rijbewijs nemen in 2016 licht toe met € 0,36 (van € 38,17 naar € 38,53).

De leges voor een uittreksel GBA/BRP variëren significanter tussen de Limburgse gemeenten. De inwoner van Gulpen-Witterm betaalt het laagste tarief (€ 6,00). In Heerlen wordt het hoogste tarief betaald (€ 16,20). Volgens de COELO gegevens, betaalt men in 2016 voor een uittreksel GBA/BRP gemiddeld € 9,64 aan leges in Limburg. In 2015 was dit € 9,01.

Sittard-Geleen

In 2016 betaalt een inwoner van Sittard-Geleen voor een paspoort het tarief van € 64,40, voor een identiteitskaart het maximumtarief van € 50,40 en voor een rijbewijs het tarief van € 38,95.

---

²⁰ Sinds 2015.

²¹ Bron: staatsblad, jaargang 2015, nr.449, Besluit van 17 november 2015, houdende wijziging van het Besluit paspoortgelden.

De leges voor een uittreksel GBA/BRP bedragen in Sittard-Geleen in 2016 € 15,00. De leges liggen € 5,36 (56%) boven het Limburgs gemiddelde van € 9,64. Op Heerlen met € 16,20 na, hanteert Sittard-Geleen daarmee het hoogste tarief van Limburg. De stijging in 2016 bedraagt € 2,30 (gemiddeld Limburg: € 0,63).

2.4 Leges omgevingsvergunningen

Algemeen

Gemeenten hanteren bij omgevingsvergunningen in het algemeen een tariefssysteem, waarbij de leges zijn gerelateerd aan de hoogte van de bouwsom.

COELO inventariseert de leges voor de omgevingsvergunning daarom aan de hand van drie verschillende bouwsommen: € 10.000 (bijvoorbeeld: bouw dakkapel), € 45.000 (bijvoorbeeld: uitbouw aan een woning) en € 140.000 (bijvoorbeeld: nieuwbouw aan een woning).

In 2016 hanteren 29 van de 33 Limburgse gemeenten een tariefsysteem op basis van bouwsommen. In 2015 waren dat nog 30 gemeenten. De gemeente Beesel laat het tariefsysteem vanaf 2016 los. Venlo al vanaf 2015. Volgens de gegevens van COELO, passen de gemeenten Peel en Maas en Weert zeker vanaf 2014 een ander tariefsysteem toe. De gemeente Stein introduceert het systeem in 2015.

De leges voor omgevingsvergunningen kennen grote verschillen tussen Limburgse gemeenten. In 2016 wordt gemiddeld € 382 betaald voor een vergunning met een bouwsom van € 10.000 euro. In Roermond wordt het laagste tarief betaald (€ 185; 52% lager dan het gemiddelde) en in Heerlen het hoogste (€ 560; 47% hoger dan het gemiddelde). Ten opzichte van 2015 stijgen de gemiddelde Limburgse leges voor een vergunning voor deze bouwsom met € 19 (5,23%).

In 2016 bedraagt het gemiddelde Limburgse tarief € 1.283 voor een omgevingsvergunning met een bouwsom van € 45.000. In Roermond betaalt men het laagste tarief (€ 780; 39% lager dan het gemiddelde). In Sittard-Geleen het hoogste (€ 2.250; 75% hoger dan het gemiddelde). Ten opzichte van 2015 stijgt het gemiddelde Limburgse tarief voor deze vergunning met € 40 (3,21%).

In 2016 betaalt de Limburger voor een vergunning met een bouwsom van € 140.000 gemiddeld € 3.628 aan leges. Het laagste tarief betaalt men in Nederweert (€ 2.400; 34% lager dan het gemiddelde). Het hoogste tarief wordt in Sittard-Geleen betaald (€ 6.386; 76% hoger dan het gemiddelde). Ten opzichte van 2015 stijgen de gemiddelde Limburgse leges voor deze vergunning van € 3.566 in 2015 met € 62 naar € 3.628 in 2016. Dit betreft een stijging van 1,74%.

Sittard-Geleen

Volgens de COELO gegevens 2016, betaalt men in Sittard-Geleen aan leges voor een omgevingsvergunning het volgende:

- bouwsom € 10.000: € 500; 31% hoger dan het Limburgs gemiddelde.
- bouwsom € 45.000: € 2.250; 75% hoger dan het Limburgs gemiddelde.
- bouwsom € 140.000: € 6.386; 76% hoger dan het Limburgs gemiddelde.

Met deze tarieven behoort Sittard-Geleen tot de top 3 van gemeenten in Limburg met de hoogste leges. Als het gaat om het tarief voor een vergunning voor de twee hogere bouwsommen voert Sittard-Geleen deze lijst aan.

Opvallend is de stijging van tarieven in 2016 ten opzichte van 2015, respectievelijk: +€ 181 (56,73%), +€ 815 (56,79%) en +€ 1.922 (43,06%). Deze stijgingen liggen ruim boven de stijging van de gemiddelde Limburgse tarieven in 2016; respectievelijk: +€ 19 (5,23%), +€ 40 (3,21%), +€ 62 (1,74%).

Daarmee is Sittard-Geleen in 2016 de hoogste stijger van Limburg voor wat betreft de leges voor een omgevingsvergunning voor alle drie de bouwsommen.

2.5 Toeristenbelasting

Algemeen

De toeristenbelasting is door het COELO in beeld gebracht aan de hand van de lokale belasting van een toerist voor één hotelovernachting.

Gemiddeld bedraagt de toeristenbelasting in Limburg in 2015 € 1,41 en in 2016 € 1,44. Een stijging van 2,13% in 2016. De laagste toeristenbelasting wordt geheven door de gemeente Beek (€ 0,99). De hoogste belasting is te vinden in Maastricht (€ 3,84).

Procentueel bekeken, verschillen de Limburgse gemeenten behoorlijk van elkaar (-31% afwijking van het gemiddelde in Beek tot +167% afwijking van het gemiddelde in Maastricht).

Sittard-Geleen

In 2016 hanteert Sittard-Geleen een toeristenbelasting van € 1,79. In 2015 was dat € 1,78. De toeristenbelasting is daarmee minder gestegen dan de gemiddelde toeristenbelasting in Limburg. De belasting ligt 24% hoger dan het Limburgs gemiddelde in 2016. In 2015 was dit nog 26% hoger.

3. Bestuurlijke reactie en nawoord rekenkamer

3.1 Bestuurlijke reactie

Bij brief d.d. 21 juni heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen gereageerd op de rapportage. De reactie is hieronder integraal opgenomen.

Rekenkamercommissie
Sittard-Geleen en Stein
Postbus 18
6130 AA Sittard-Geleen

Cluster	Concern
Uw brief van	1 juni 2016
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	1696205
Behandeld door	J. Gijssels
Telefoon	046- 4777592
Onderwerp	Rapportage Rekenkamer 'Vergelijking lokale lasten Limburgse Gemeenten'

Sittard-Geleen, 21 juni 2016

VERZONDEN 21 JUNI 2016

Geachte leden van de Rekenkamercommissie Sittard-Geleen en Stein,

In uw brief van 1 juni vraagt u de gemeente om een bestuurlijke reactie op uw onderzoek naar de lokale lasten van de Limburgse Gemeenten en de positionering van de gemeente Sittard-Geleen in vergelijking met de andere Limburgse gemeenten.

U concludeert dat de totale woonlasten in Sittard-Geleen met € 702, 1% lager zijn dan het gemiddelde van de provincie. Sittard-Geleen neemt daarmee van de 33 gemeenten de 14^e plaats in. Het College onderschrijft deze conclusie van de Rekenkamer. Deze 14^e plaats op Limburgs niveau sluit aan bij het beleidsuitgangspunt van de gemeente Sittard-Geleen om met de woonlasten (OZB-aanslag, rioolheffing en afvalstoffenheffing) rond het gemiddelde van de 10 grootste Limburgse gemeenten te zitten.

U geeft verder aan dat de volgende punten markant zijn voor de gemeente Sittard-Geleen:

- *Het OZB-tarief voor eigenaren daalt met -1,72% ten opzichte van de stijging van het gemiddelde Limburgse tarief met 1,62%.*
- *De afvalstoffenheffing van € 246 maakt deel uit van de top 5 Limburgse gemeenten met de hoogste afvalstoffenheffing 2016.*
- *De rioolheffing van € 183 behoort tot de top 5 gemeenten in Limburg met de laagste rioolheffing in 2016. Met een heffing van € 177 was dit ook zo in 2015.*
- *Voor een uittreksel BRP hanteert Sittard-Geleen met € 15,00 de op één na hoogste leges van Limburg in 2016.*
- *Voor omgevingsvergunningen met een bouwsom van € 45.000 en € 140.000, worden in Sittard-Geleen de hoogste leges van Limburg betaald in 2016.*
- *De stijging van leges voor omgevingsvergunningen in 2016 ten opzichte van 2015 is de hoogste van alle Limburgse gemeenten.*

De tarieven van de afvalstoffenheffing van de gemeente zijn inderdaad in verhouding tot de andere gemeenten hoger. Voor 2016 is het afvalplan ingevoerd waarbij het difttarief

voor restafval is verhoogd. Het in verhouding hogere tarief voor restafval wordt gemitigeerd wanneer rekening wordt gehouden met de lagere tarieven van het milieupark en extra dienstverlening, hierdoor zijn de burgers ten opzichte van 2015 niet duurder uit.

Met betrekking tot het rioolrecht wordt naast de hoogte van het tarief opgemerkt dat het aanslaan van alleen de eigenaar voor het rioolrecht niet aansluit bij het uitgangspunt van de gemeente dat de afnemer/vervuiler betaalt. De taken van de gemeente inzake riolering hebben echter niet alleen betrekking op afvalwater, maar ook op hemelwater en grondwater. De gebruiker loost alleen afvalwater op het riool, terwijl de eigenaar primair verantwoordelijk is voor de inrichting van het perceel en de aard en hoeveelheid van de lozing van het hemelwater.

De leges voor een uittreksel uit het BRP en voor een omgevingsvergunning zijn inderdaad hoog in vergelijking met andere gemeenten. Onder andere deze tarieven zijn voor 2016 verhoogd als uitwerking van de visie van de Raad om zoveel mogelijk tarieven kostendekkend te maken.

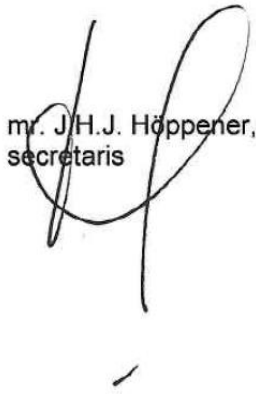
Tot slot danken wij de Rekenkamercommissie voor het onderzoek en de mogelijkheid tot bestuurlijke wederhoor.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

drs. G.J.M. Cox,
burgemeester

mr. J.H.J. Höppener,
secretaris

3.2 Nawoord rekenkamer

De bedoeling van de rapportage ‘Vergelijking lokale lasten Limburgse gemeenten’ en de daarop gebaseerde samenvattende notitie specifiek voor de Gemeenteraad, is om de Raad te informeren over de hoogte van de tarieven in Sittard-Geleen ten opzichte van andere Limburgse gemeenten. Dit met het oog op de komende algemene beschouwingen voor de begroting 2017.

Het is dan ook aan de Raad om een politiek oordeel te vellen over de maatstaven voor de tarieven van de leges, heffingen en belastingen, de hoogte en de mate van kostendekking ervan. Een vergelijking met andere gemeenten kan ondersteunend zijn in deze oordeelsvorming.

Als het gaat om de constatering dat de rioolheffing niet lijkt aan te sluiten bij de uitgangspunten voor het gemeentelijk belastingkader en meer concreet het uitgangspunt ‘de afnemer/vervuiler betaalt’²², gaat het College in haar bestuurlijke reactie feitelijk niet correct in op het punt van de rekenkamer.

Genoemd uitgangspunt impliceert dat de rioolheffing een zekere relatie zou hebben met het gebruik van de riolering. Het doet daarbij niet ter zake of het gaat om het afvoeren van afvalwater of het afvoeren van hemelwater. Het gaat om het gebruik van de riolering en dientengevolge de variabiliteit van de rioolheffing in relatie tot de mate van het gebruik van de riolering.

Volgens artikel 5 (maatstaf van heffing) en 6 (belastingtarieven) van de rioolverordening Sittard-Geleen 2016 is de rioolheffing gebaseerd op een vast bedrag per perceel van € 183,10. In deze maatstaf van heffing is de relatie tussen heffing en gebruik van de riolering derhalve niet opgenomen.

---

²² Zoals dit is opgemerkt op pagina 9 van de samenvattende notitie.

Bijlage: Samenvattend overzicht Sittard-Geleen uit de rapportage ‘Vergelijking lokale lasten Limburgse gemeenten’.

	2015					2016					
	Plaats op rangschikking 33 Limburgse gemeenten laagste –hoogste lastendruk	Lasten Sittard-Geleen	Toe-/afname t.o.v. 2014	Gemiddelde lasten Limburg (*)	Afwijking van het gemiddelde	Plaats op rangschikking 33 Limburgse gemeenten laagste –hoogste lastendruk	Lasten Sittard-Geleen	Toe-/afname t.o.v. 2015	Gemiddelde lasten Limburg (*)	Afwijking van het gemiddelde	Toe-/afname t.o.v. 2015 Limburgs gemiddelde
Woonlasten totaal	14	€ 685	-	€ 694	-1%	14	€ 702	2,44%	€ 708	-1%	1,98%
Gemiddelde OZB- aanslag eigenaar	17	€ 269	-	€ 261	3%	16	€ 272	1,14%	€ 273	0%	4,33%
Afvalstoffenheffing	28	€ 238	-	€ 225	6%	29	€ 246	3,33%	€ 223	11%	-0,82%
Rioolheffing	4	€ 177	-	€ 208	-15%	5	€ 183	3,24%	€ 213	-14%	2,07%
Hondenbelasting	22	€ 61,60	€ 0,76	€ 50,92	21%	20	€ 62,10	€ 0,50	€ 52,09	19%	€ 1,17
Leges Paspoort	-	€ 67,10	-	€ 67,04	-	-	€ 64,40	-€ 2,70	€ 64,39	-	-€ 2,65
Leges Identiteitskaart	-	€ 53,05	-	€ 52,96	-	-	€ 50,40	-€ 2,65	€ 50,39	-	-€ 2,57
Leges Rijbewijs	-	€ 38,45	-	€ 38,17	-	-	€ 38,95	€ 0,50	€ 38,53	-	€ 0,36
Leges Uittreksel GBA/BRP	30	€ 12,70	€ 1,70	€ 9,01	41%	32	€ 15,00	€ 2,30	€ 9,64	56%	€ 0,63
Leges Omgevingsvergunning (10.000)	17	€ 319	€ 4	€ 363	-12%	30	€ 500	€ 181 (56,73%)	€ 382	31%	€ 19 (5,23%)
Leges Omgevingsvergunning (45.000)	27	€ 1.435	€ 18	€ 1.243	15%	33	€ 2.250	€ 815 (56,79%)	€ 1.283	75%	€ 40 (3,21%)
Leges Omgevingsvergunning (140.000)	28	€ 4.463	€ 55	€ 3.566	25%	33	€ 6.386	€ 1.922 (43,06%)	€ 3.628	76%	€ 62 (1,74%)
Toeristenbelasting	29	€ 1,78	€ 0,02	€ 1,41	26%	28	€ 1,79	€ 0,01	€ 1,44	24%	€ 0,04

(*)Voor de leges paspoort, identiteitskaart, rijbewijs, uittreksel, omgevingsvergunning en toeristenbelasting een niet gewogen gemiddelde. Zie vergelijkende rapportage pagina 4.